

K o m e n t á ř

k výsledkům finančních kontrol a účinnosti vnitřního kontrolního systému Krajského úřadu Olomouckého kraje za rok 2013

Souhrnné zhodnocení výsledků finančních kontrol zajišťovaných orgánem veřejné správy a přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly

1. Zhodnocení výsledků řídicí kontroly podle § 26 a 27 zákona o finanční kontrole (příloha č. 2), výsledků interního auditu podle § 28 a 29 zákona o finanční kontrole (příloha č. 3) a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému ve smyslu § 25 zákona o finanční kontrole

Zhodnocení výsledků řídicí kontroly podle § 26 a 27 zákona o finanční kontrole (příloha č. 2)

V průběhu roku 2013 bylo u Olomouckého kraje vykonáno ústředními správními orgány, Finančním úřadem pro Olomoucký kraj a Nejvyšším kontrolním úřadem 10 externích kontrol. Ke dni 31. 12. 2013 bylo ukončeno 7 kontrol. V jednom případě bylo konstatováno porušení rozpočtové kázně, které nebylo Olomouckému kraji platebním výměrem Finančního úřadu pro Olomoucký kraj k 31. 12. 2013 uloženo.

Finanční úřad pro Olomoucký kraj vyměřil Olomouckému kraji penále za období květen 2012 – duben 2013 související s odvodem za porušení rozpočtové kázně dle § 44 zákona č. 218/2000 Sb. ve výši 1 374 Kč, viz údaje uvedené v příloze č. 2.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil Olomouckému kraji pokutu ve výši 600 Kč za zjištěný správní delikt dle zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů, viz údaje uvedené v příloze č. 2.

Zhodnocení výsledků interního auditu podle § 28 a 29 zákona o finanční kontrole (příloha č. 3) a přiměřenosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému ve smyslu § 25 zákona o finanční kontrole

a) vytváření podmínek pro příznivé kontrolní prostředí v orgánu veřejné správy

V souladu s ustanovením zákona o finanční kontrole funguje Útvar interního auditu na Krajském úřadě Olomouckého kraje od 1. 7. 2002. Organizačně je tento útvar začleněn do přímé podřízenosti ředitele krajského úřadu. Tímto oddělením od řídicích výkonných struktur je dána jeho funkční nezávislost.

Útvar interního auditu měl k 31. 12. 2013 dva pracovníky a nenaplnuje tak plánovaný počet zaměstnanců tohoto útvaru (3). Od 1. 1. 2011 byl pro výkon veřejné funkce na 4 roky uvolněn jeden pracovník Útvaru interního auditu.

Pracovníci útvaru interního auditu si systematicky zvyšují svoji kvalifikaci odborným vzděláváním, které je zajištěno prostřednictvím školicí kapacity Českého institutu interních auditorů (dále jen ČIIA) a dalších firem, dle jejich nabídek a potřeby auditorů. Interní auditoři absolvují i řadu doplňujících školení, která prohlubují všeobecné znalosti auditorů.

V roce 2012 byly interním auditorům Krajského úřadu Olomouckého kraje uděleny certifikáty „Interní auditor ve veřejné správě – Expert/konzultant“ a „Interní auditor ve veřejné správě – senior“, které vystavil ČIIA ve spolupráci s MF ČR.

Útvar interního auditu má schválen „Statut interního auditu“, který zachycuje postavení a činnost interního auditu v rámci Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Ředitelem krajského úřadu byl v únoru 2013 schválen „Roční plán činnosti interního auditu pro rok 2013“, který vychází z provedené analýzy rizik a také z požadavků vrcholného managementu. Tento plán byl doplněn v září a listopadu 2013 a o dva audity na vyžádání (následný audit inventarizace a audit vnitřního kontrolního systému).

Útvar interního auditu plnil auditní činnost v souladu se schváleným ročním plánem. Za rok 2013 se podařilo splnit 8 auditů. Jeden rozpracovaný audit bude dokončen v roce 2014.

Plánované audity.....	9
Vykonané audity	8
Rozpracované audity	1

Již tradičně se útvar interního auditu krajského úřadu podílel zejména na vzdělávání příspěvkových organizací (účast na poradách ekonomů příspěvkových organizací) a obcí v působnosti Olomouckého kraje v oblasti zákona o finanční kontrole, a jeho prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb.

V roce 2013 uspořádal útvar interního auditu pro auditory obcí dvě metodické porady zaměřené na postupy při provedení auditu, na dodržení Mezinárodního rámce profesní praxe interního auditu, nastavení vnitřního kontrolního systému, problematiku analýzy rizik, procesní řízení organizací a nastavení kritérií podle § 4 zákona o finanční kontrole.

b) fungování systému určování závažnosti rizik spojených se zajišťováním stanovených úkolů a schválených cílů orgánu veřejné správy

Krajský úřad Olomouckého kraje má od roku 2008 zpracovanou mapu rizik. Každé riziko je zpracováno formou karty rizika, která obsahuje výpočet výše rizika a související údaje (dopady, příčiny, opatření k eliminaci, apod.).

Rizika jsou každoročně ve spolupráci s příslušnými odbory krajského úřadu aktualizována. Jejich přehodnocení obsahuje nejen výčet opatření roku 2013 vedoucích k eliminaci rizika, ale i zvýšení či snížení hodnoty rizik. Neposledním přínosem je specifikace nových rizik podle praxe - v roce 2013 vzrostl i počet rizik. V roce 2013 byla stávající mapa rizik doplněna o 6 rizik, k 31. 12. 2013 obsahuje celkem 82 rizik. Mapa rizik obsahuje jak vnitřní, tak vnější rizika spojená s činností Olomouckého kraje. Mapa rizik je jedním z nástrojů, které využívá útvar interního auditu při sestavení plánu činnosti interního auditu na daný kalendářní rok.

c) organizace odpovědností příslušných vedoucích a ostatních zaměstnanců orgánu veřejné správy

Krajský úřad Olomouckého kraje má zaveden systém delegace odpovědností na jednotlivých úrovních řízení. Je zabezpečeno oddělení přípravy, uskutečnění operací a jejich proúčtování. Organizace tohoto systému je dána nejen organizačním řádem krajského úřadu, ale i pevným nastavením systému při zajištění schvalovacích

postupů a řídicí kontrolou prováděnou vedoucími pracovníky jednotlivých odborů Krajského úřadu Olomouckého kraje v souladu se zákonem o finanční kontrole.

d) zajištění informačních funkcí v rámci systému finanční kontroly zavedeného v orgánu veřejné správy

Interní audit sleduje a vyhodnocuje jako nedílnou součást každého provedeného auditu i nastavení vnitřního kontrolního systému v auditované oblasti. Krajský úřad Olomouckého kraje má nastaven systém finanční kontroly. Schvalovací postupy jsou sledovány pomocí elektronického informačního systému GINIS, kterým jsou na kraji zabezpečeny veškeré finanční operace přes vystavení objednávky, evidenci smluv a navázání na finanční profily rozpočtu a následné platby – čímž jsou případné nedostatky schvalovacích postupů eliminovány na nulovou hodnotu.

e) zajištění průběžného sledování a prověřování systému finanční kontroly zavedeného v orgánu veřejné správy

Součástí každého z provedených auditů bylo i prověření nastavení vnitřního kontrolního systému auditovaných oblastí, a to hlediska schvalovacích postupů podle § 26 a řídicí kontroly podle § 25 zákona o finanční kontrole.

f) dosahovaných výsledků při zajišťování činnosti a schválených cílů tohoto orgánu včetně realizace doporučení jednotlivých typů interního auditu

V průběhu roku jsou s ředitelem krajského úřadu projednávána jednotlivá zjištění z vykonaných auditů včetně doporučení. Krajský úřad Olomouckého kraje má zaveden systém sledování plnění jednotlivých doporučení a nápravných opatření během roku, a to jak ze strany ředitele krajského úřadu, tak ze strany útvaru interního auditu. V průběhu roku 2013 se nevyskytl případ, kdy by doporučení útvaru interního auditu nebylo ředitelem krajského úřadu vzato v úvahu.

2. Zhodnocení výsledků veřejnosprávních kontrol vykonávaných podle § 7 zákona o finanční kontrole včetně zhodnocení přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému této kontroly

a) Výsledky předběžných, průběžných a následných veřejnosprávních kontrol národních prostředků (příloha č. 4)

Krajský úřad Olomouckého kraje kontroloval dle schváleného plánu kontrolní činnosti na rok 2013 žadatele a příjemce veřejné finanční podpory a hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem.

Kontroly žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory

Plán kontrol byl sestaven na základě výběru kontrolního vzorku ze všech dotačních titulů poskytovaných Olomouckým krajem. Výběr kontrolního vzorku byl proveden z jednotlivých dotačních titulů, významnost kritérií pro výběr vzorku byla předem stanovena.

Podle zákona o finanční kontrole, bylo v roce 2013 provedeno 94 průběžných a následných kontrol příspěvků a dotací poskytnutých na základě smluv u příjemců veřejné finanční podpory, z toho byly 2 kontroly zařazeny mimořádně.

Veřejnosprávními kontrolami žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory bylo v roce 2013 zjištěno 14 případů porušení rozpočtové kázně. Celková výše odvodů

za porušení rozpočtové kázně včetně penále uložených rozhodnutím příslušného orgánu Olomouckého kraje v roce 2013 činila 795 715,64 Kč.

Při výkonu veřejnosprávních kontrol žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory byl zaznamenán jeden případ závažného zjištění podle ustanovení § 22 odst. písm. b) zákona o finanční kontrole. Porušení rozpočtové kázně v hodnotě přesahující 300 000 Kč spočívalo v zadržení peněžních prostředků příjemcem tím, že příjemce nevrátil nevyčerpanou část dotace ve stanovené lhůtě na účet poskytovatele.

V souladu s ustanovením § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole Olomoucký kraj o tomto závažném zjištění z výkonu veřejnosprávní kontroly informoval Ministerstvo financí ČR.

Méně závažná zjištění porušení rozpočtové kázně do 300 000 Kč se většinou týkala případů, kdy příjemci nedodrželi termín pro předložení závěrečného vyúčtování příspěvku/dotace, nedodrželi termín pro vrácení nevyčerpané části příspěvku/dotace, a tím porušili podmínky smluv o poskytnutí finančních příspěvků.

Kontroly hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem

U 164 příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem (z celkového počtu 165 organizací) je výkonem veřejnosprávní kontroly nahrazena funkce interního auditu.

Plán veřejnosprávních kontrol příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem je sestaven na základě výběru kontrolního vzorku dle předem stanovených kritérií.

V roce 2013 bylo provedeno 37 následných kontrol, z toho byly 2 kontroly zařazeny mimořádně z důvodu personálních změn v příspěvkových organizacích.

Cílem veřejnosprávních kontrol u příspěvkových organizací byla kontrola dodržování obecně závazných právních předpisů, kontrola přidělených příspěvků a účelovosti finančních prostředků poskytnutých za období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012. Dále kontrola zavedení vnitřního kontrolního systému, jeho nastavení a účinnosti, včetně vytvoření podmínek a nastavení kritérií pro sledování a vyhodnocení nákladů z hlediska hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti ve vytipovaných prioritních oblastech hospodaření.

Při výkonu veřejnosprávních kontrol příspěvkových organizací byly v některých případech zjištěny nedostatky v nastavení a účinnosti vnitřního kontrolního systému tak, aby byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní a finanční rizika. Nedostatky byly zjištěny v oblastech:

- vedení účetnictví;
- hospodaření s fondy;
- provádění řídicí kontroly;
- inventarizace majetku, evidence, odpisování a likvidace majetku;
- zadávání veřejných zakázek malého rozsahu;
- evidence pohledávek a závazků.

Při výkonu veřejnosprávních kontrol bylo zjištěno u 5 příspěvkových organizací porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 28 odst. 7 zák. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a to:

- neoprávněná tvorba peněžního fondu - převedení veřejné finanční podpory/transferu do rezervního fondu;
- převedení dědictví, které mělo být zaúčtováno ve prospěch výnosů, do rezervního fondu.
- převedení odpisů do investičního fondu ve vyšší částce, než stanovil zřizovatelem schválený odpisový plán;
- chybné použití prostředků peněžních fondů – rezervního a investičního, tedy na jiný účel než stanoví zákon,

b) Výsledky předběžných a průběžných veřejnosprávních kontrol zahraničních prostředků (příloha č. 5)

V rámci dotačních titulů poskytovaných ze Strukturálních fondů EU bylo v roce 2013 provedeno 63 kontrol Globálních grantů v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK). Všechny 63 kontrol bylo vykonáno jako kontroly průběžné.

Průběžnými kontrolami zálohových plateb u příjemců veřejné finanční podpory ze Strukturálních fondů EU na financování projektů, které byly realizovány v rámci Globálního grantu v rámci OP VK, bylo zjištěno 16 případů porušení rozpočtové kázně. Celková výše odvodů za porušení rozpočtové kázně včetně penále uložených rozhodnutím příslušného orgánu Olomouckého kraje v roce 2013 činila 3 547 643,64 Kč.

Při výkonu veřejnosprávních kontrol žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory byly zaznamenány dva případy závažného zjištění podle ustanovení § 22 odst. písm. b) zákona o finanční kontrole. Porušení rozpočtové kázně v hodnotě přesahující 300 000 Kč spočívalo v neoprávněném použití veřejných prostředků tím, že příjemce uhradil nezpůsobilé výdaje z prostředků finanční podpory v rozporu čl. IV. odst. 3 Smlouvy o realizaci grantového projektu.

V souladu s ustanovením § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole Olomoucký kraj informoval o tomto závažném zjištění z výkonu veřejnosprávní kontroly Ministerstvo financí ČR.

3. Uvedení hlavních nedostatků, které v hodnoceném období zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost orgánu veřejné správy včetně stručné charakteristiky jejich příčin

V roce 2013 se nevyskytly žádné nedostatky, které by zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost Krajského úřadu Olomouckého kraje. Příčiny vzniku závažných nedostatků zjištěných veřejnosprávními kontrolami, dle ustanovení § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole lze ve všech 3 případech zobecnit jako individuální pochybení příjemce dotace nebo příspěvku spočívající v nedodržení smluvních podmínek.

4. Informace o finančních kontrolách vykonaných podle vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a o jejich výsledcích, které poskytly mezinárodním organizacím na základě jejich vyžádání (§ 24 odst. 5 zákona)

V roce 2013 nebyly vykonány žádné finanční kontroly podle mezinárodních smluv.

5. Přehled a charakteristika opatření přijatých vedoucím orgánů veřejné správy

V roce 2013 bylo interním auditem navrženo 29 doporučení z provedených auditů. Všechna doporučení byla přijata, uložena k plnění jako úkol ředitele krajského úřadu a realizována, např.

- dopracování a aktualizace vnitřního předpisu o přidělení služebních stejnokrojů
- dopracování a aktualizace vnitřního předpisu o poskytování osobních ochranných pracovních pomůcek
- vypracování metodiky k poskytování OOPP v oblasti krizového řízení
- dopracování a aktualizace Směrnice ROK o evidenci, inventarizaci a vyřazování majetku kraje
- provedení revize stávajícího stavu OOPP krizového řízení (vyřazení majetku)
- sjednocení a upřesnění Pravidel pro poskytování dotací a příspěvků z rozpočtu kraje
- aktualizace formulářů pro provedení jednotného vyúčtování poskytnutých dotací příjemcem (přílohy smluv)
- doplnění a aktualizace spisového a skartačního řádu OK + odpovídající školení (problematika vedení spisu)
- podnět k nastavení pracovních vazeb a postupů finanční kontroly mezi příspěvkovou organizací KIDSOK a Olomouckým krajem
- upřesnění účetních postupů u poskytnutých dotací, které nepodléhají vyúčtování podle vnitřního předpisu
- upřesnění metodiky provádění inventur majetku a závazků OK

6. Souhrnné zhodnocení

Krajský úřad Olomouckého kraje má nastaven systém finanční kontroly, který je útvarům interního auditu průběžně vyhodnocován. Zjištění interního auditu jsou projednávána s ředitelem krajského úřadu. Krajský úřad Olomouckého kraje má zaveden systém sledování plnění jednotlivých doporučení a nápravných opatření během roku, a to jak ze strany ředitele krajského úřadu, tak ze strany útvaru interního auditu.

Při externích kontrolách vykonaných u Olomouckého kraje v roce 2013 bylo zjištěno 1 porušení rozpočtové kázně. Proti platebním výměrům zaslaným Finančním úřadem pro Olomoucký kraj v únoru 2014 podá Olomoucký kraj odvolání.

Při veřejnosprávních kontrolách u příjemců veřejné finanční podpory byla zjištěna 3 závažná porušení rozpočtové kázně přesahující 300 000 Kč v každém jednotlivém případě. Olomoucký kraj informoval o těchto závažných zjištěních z výkonu veřejnosprávních kontrol Ministerstvo financí ČR. Při výkonu veřejnosprávních kontrol nebylo v roce 2013 identifikováno podezření ze spáchání trestného činu.

Přijímání nápravných opatření ke zjištěním z veřejnosprávních kontrol vykonaných u příspěvkových organizací Olomouckého kraje je sledováno průběžně na základě vyžádané písemné zprávy o odstranění nedostatků a přijatých opatřeních.

Olomoucký kraj měl ve své působnosti k 31. 12. 2013 celkem 165 příspěvkových organizací (dále jen PO), jejich úplný seznam je přiložen k Roční zprávě o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě za rok 2013. Roční zprávu předložilo

165 příspěvkových organizací, z toho 164 PO ve zkráceném rozsahu a příspěvková organizace Správa silnic Olomouckého kraje, u které je zřízen útvar interního auditu, v úplném rozsahu.

Usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje došlo v roce 2013 ke sloučení příspěvkových organizací

- Lidová hvězdárna v Prostějově a Muzeum Prostějovska v Prostějově (UZ/26/32/2012),
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc (UZ/6/29/2013)

Roční zprávu za rok 2013 předložily nástupnické příspěvkové organizace Muzeum Prostějovska v Prostějově a Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga.

Usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje došlo od 1. 1. 2013 k převedení dvou příspěvkových organizací z oblasti školství, mládeže a tělovýchovy na jiného zřizovatele

- Dům dětí a mládeže a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Vila Doris Šumperk – zřizovatel město Šumperk,
- Základní umělecká škola Moravský Beroun – zřizovatel město Moravský Beroun

Tyto příspěvkové organizace nepředkládaly roční zprávu za rok 2013 Olomouckému kraji.

Povinnost předložit každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol je zákonem o finanční kontrole stanovena také obcím. V Olomouckém kraji bylo k 31. 12. 2013 celkem 398 obcí, jejich úplný seznam je přiložen k Roční zprávě o výsledcích finančních kontrol ve veřejné správě za rok 2013. Roční zprávu předložily všechny obce, a to 387 obcí ve zkráceném rozsahu, v úplném rozsahu 11 obcí (útvar interního auditu mají zřízen města: Hranice, Jeseník, Litovel, Mohelnice, Šternberk, Šumperk, Uničov, Zábřeh, Statutární město Olomouc, Statutární město Přerov, Statutární město Prostějov).

Subpředkladatelé ročních zpráv (RZ) Olomouckého kraje za rok 2013

	Obce	PO	Σ
Celkem subpředkladatelů	398	165	563
RZ v úplném rozsahu	11	1	12
RZ ve zkráceném rozsahu	387	164	551
RZ vložené elektronicky	398	165	563
RZ vložené ručně	0	0	0
Celkem vložených RZ	398	165	563

V Olomouci dne 28. 2. 2014

Zpracovaly: Mgr. Bc. Zuzana Punčochářová
Ing. Věra Štembírková

Schválil: JUDr. Mag. iur. Michal Malacka, Ph.D., MBA
ředitel Krajského úřadu Olomouckého kraje